

| | |
|---------------------------|---|
| ENW'R PWYLLGOR | Pwyllgor Craffu Gwasanaethau |
| DYDDIAD Y CYFARFOD | 19 Mehefin 2014 |
| TEITL YR EITEM | Adroddiad ar ddatblygiad y Prosiect Hyrwyddo Ansawdd yn yr Ysgolion Uwchradd |
| AELOD CABINET | Y Cynghorydd Gareth Thomas |
| AWDUR | Nicola Hughes, Swyddog Prosiect Ansawdd Addysg Dewi R Jones, Pennaeth Addysg |

Cefndir

Cyhoeddwyd adroddiad gan y Pwyllgor Craffu ar Ansawdd Addysg ym Medi 2013 yn dilyn proses o ymgynghori gyda rhanddeiliaid perthnasol . Nododd yr adroddiad nifer o feysydd ac agweddau penodol sydd angen sylw er mwyn codi safonau, a hynny'n benodol yn CA4. Dyma'r meysydd a nodwyd:-

- **Arweinyddiaeth**
- **Mathemateg**
- **Deall Data Perfformiad**
- **Codi a chyfleu disgwyliaidau**
- **Pegynnu o ran ansawdd**
- **Rôl yr Awdurdod**
- **Rôl Llywodraethwyr**
- **Llais Disgyblion**

Ers hynny, adnabuwyd dau faes arall creiddiol ar gyfer codi safonau, sef:-

- **Cefnogaeth i ddysgwyr bregus , yn enwedig dysgwyr sydd yn derbyn prydau ysgol am ddim**
- **Trefniadau pontio cynradd/uwchradd**

Mae'r adroddiad hwn yn amlinellu'r gwaith a wnaed ar y prosiect ers mis Ionawr 2014 yn y meysydd a nodwyd uchod ynghyd â'r gwaith yn yr un meysydd a gyflawnwyd fel rhan o Gynllun Gweithredu Ôl Arolwg ESTYN Yr Awdurdod.

| Yr Argymhelliad | Yr hyn sydd wedi ei gyflawni | Deilliannau hyd yma |
|---|---|--|
| <p>Arweinyddiaeth</p> <p>Cydnabyddir mai ansawdd arweinyddiaeth ar bob lefel yw un o'r agweddau pwysicaf er mwyn codi a chynnal safonau mewn ysgolion.</p> <p>('Taith Gwella Deuddeg Ysgol' – ESTYN, Adroddiad blynyddol ESTYN 2013)</p> | <p>Cynhaliaeth y Gwasanaeth Gwella Ysgolion Rhanbarthol (GwE) ar lefel ysgol-gyfan ac adrannau penodol i ddatblygu arweinyddiaeth a chodi safonau</p> <p>Ymweliadau monitro tymhorol wedi'u cynnal a defnydd llawn wedi'i wneud o'r ystod data i gytuno ar dargedau a chamau ar gyfer gwelliannau pellach yn y 5 ysgol.</p> <p>Hwyluswyd rhwydwaith broffesiynol o blith UDRH yr ysgolion targed er mwyn rhannu arferion da a chyflwyno arweiniad pellach ar osod targedau a thracio cynnydd dysgwyr; defnydd effeithiol o ddata gan arweinwyr yr ysgol; sut i sicrhau ymyrraeth buan ac effeithiol mewn achosion o danberfformio; hyrwyddo dysgu ac addysgu rhagorol ar draws yr ysgol. Yn ogystal, trefnwyd hyfforddiant 3 diwrnod i gynrychiolaeth o arweinwyr canol er mwyn rhoi sylw mwy dwys i agweddau hunan arfarnu, cynllunio gwelliant, tracio ar lefel adrannol a chynllunio'r dysgu/addysgu.</p> | <p>Proffil perfformiad treigl ysgolion targed ar gael ac yn sail i bennu targedau heriol ar gyfer prif ddangosyddion CA4.</p> <p>Gwelliannau ym mherfformiad y mwyafrif helaeth o brif ddangosyddion y 5 ysgol targed erbyn yr Haf</p> <p>Arfarniadau miniog wedi'u cwblhau yn yr ysgolion targed a chynllunio bwriadus wedi digwydd ar gyfer gyrru gwelliannau. Cynllun Gwella o ansawdd yn weithredol yn y 5 ysgol.</p> <p>Pob un o'r 5 ysgol darged yn gweithredu'n rymus ar ofynion y Cynllun Gwella. Gwell cysondeb yn y modd y mae'r ysgolion yn ymateb i ofynion yr Awdurdod.</p> <p>Arweiniad/hyfforddiant wedi'i gyflwyno i aelodau Cyrff Llywodraethu.</p> <p>Gwell dealltwriaeth gan Lywodraethwyr o ddata a gwell defnydd o dystiolaeth i herio perfformiad.</p> <p>Craffu mwy effeithiol ar dystiolaeth o gynnydd yn weithredol yn yr ysgolion targed. Agweddau o berfformiad isel/perfformiad cyfforddus yn cael ei herio'n fuan yn yr ysgolion targed</p> |
| | <p>Cynhelir cyfarfod tymhorol o benaethiaid ysgolion ar draws y gogledd.</p> | <p>Datblygiad proffesiynol i benaethiaid. Meithrin ymwybyddiaeth o ddatblygiadau Cenedlaethol ym maes Arweinyddiaeth, Defnydd Effeithiol o Ddata a Chynllunio ar Gyfer Gwelliant.</p> |
| | <p>Rhoddir cefnogaeth i benaethiaid mewn gofal gan Fentoriaid Profiadol. (Cynllun Datblygu Arweinyddiaeth Ar Y Cyd)</p> | <p>Anghenion penaethiaid mewn gofal wedi'u hadnabod. Cefnogaeth gan Fentoriaid Profiadol yn sicrhau arweiniad a chefnogaeth mewn meysydd allweddol e.e Hunan-arfarnu, Gosod cyllideb, Cynllunio strategol</p> |

| | | |
|-------------------------------|--|--|
| | Tair ysgol uwchradd yng Ngwynedd yn agor eu drysau er mwyn rhannu arferion da a thrwy hyn ddatblygu arweinyddiaeth ar draws y Sir – trwy ddisgrifio eu taith at gyflawni rhagoriaeth. | Uwch-sgilio timau rheoli ar draws y Sir. Y weithgaredd yn arwain at weilliannau ymhob ysgol. |
| | Mae rôl arweinydd strategol dalgylchol wedi ei diffinio a'r model wedi ei gyflwyno i'r penaethiaid cynradd ac uwchradd. | Gobeithir peilota'r cynllun o fewn un dalgylch. Gwell arweiniad strategol ar draws y dalgylch, profiadau cyson ac o ansawdd uwch i ddysgwyr y dalgylch. Datblygiad proffesiynol gwerthfawr a chefnogaeth i staff y dalgylch. |
| Mathemateg | Rhodddwyd sylw i Fathemateg tra'n ymweld ag ysgolion Gwynedd. Mae timau rheoli'r ysgolion a'r penaethiaid Mathemateg yn hollol ymwybodol o'r angen i wella safonau Mathemateg y dysgwyr ac mae ymyraethau ar waith ymhob ysgol yn cynnwys:- Grwpiau Mathemateg ychwanegol. Cyfle i sefyll arholiadau yn fuan, hynny yw, rhoi mwy nag un cyfle i ddysgwyr ennill Trothwy 2 (gradd C neu uwch) mewn Mathemateg Defnyddio byrddau arholi gwahanol. Cefnogaeth gan London Challenge Gwersi adolygu tu allan i amser ysgol. Sesiynau adolygu yn ystod cyfnod yr arholiadau | Targedau perfformiad Mathemateg 2014 yn uwch na 2013. % uwch o ddysgwyr yn llwyddo i ennill T2 Mathemateg. Dysgwyr mwy abl a dawnus (mewn rhai ysgolion) yn cael eu hymestyn a sefyll arholiad Mathemateg ychwanegol. |
| | Pob ysgol wedi derbyn cefnogaeth gan ymgynghorydd allanol er mwyn gweithredu'r Fframwaith Llythrennedd a Rhifedd Genedlaethol. | Dysgwyr yn cael cyfleoedd yn drawsbynciol i ddatblygu sgiliau rhifedd. |
| | Cynhaliwyd cyfarfod gyda Gareth Robert Jones, darlithydd Mathemateg yn yr Adran Addysg i geisio creu cyswllt gyda'r Brifysgol ac ymateb i'r angen am hyfforddiant o safon uchel ym Mathemateg ac i drafod problemau recriwtio. | Posib cydweithio â'r Brifysgol yn yr hirdymor (3-5 mlynedd). Angen i'r ALL ystyried datrysiad mewn trafodaeth â GwE. |
| Deall Data Perfformiad | Cynhaliwyd trafodaethau ymhob ysgol ar asesu, tracio a monitro cynnydd ac ymyrraeth. Gwneir defnydd helaeth ac effeithiol o ddata, yn enwedig yn CA4. Defnyddir data meincnodol y Llywodraeth er mwyn rhagfynegi chwarteli perfformiad ar sail cyrhaeddiad presennol. Mae bron bob un ysgol wedi datblygu gweithdrefnau effeithiol. | Timau Rheoli yn ymwybodol iawn o berfformiad dysgwyr CA4, gan dracio'u cynnydd yn effeithiol a threfnu ymyrraeth ar eu cyfer. O ganlyniad targedau perfformiad ysgol yn uwch. |

| | | |
|------------------------------------|---|--|
| | <p>Cynhaliwyd prynhawn yn ysgol Brynrefail er mwyn rhannu arferion da ym maes asesu a thracio gyda gweddill ysgolion yr Awdurdod. Mae Ysgol Brynrefail wedi datblygu SIMS er mwyn dadansoddi data.</p> | <p>Cydlynwyr Asesu ysgolion Gwynedd yn ymwybodol o botensial SIMS ac yn gallu datblygu eu systemau asesu ymhellach. Ysgolion yn gallu trefnu ymyrraeth yn gynt i ddysgwyr.</p> |
| | <p>Rhannwyd arferion rhagorol o safbwynt adborth a marcio a hunan-asesu ac asesu-cyfoedion gan Bennaeth Ysgol Botwnnog. Roedd yr adborth gan yr athrawon yn yr enghreifftiau a rannwyd yn gosod targedau clir ar gyfer gwelliant i'r dysgwyr – yn bwysicach gwelwyd y dysgwyr yn gweithredu ar sail sylwadau'r athrawon a dilyniant pellach gan yr athrawon (deialog). Bwriedir cyflwyno sesiynau tebyg ar ddiwrnod 'Rhannu Arfer Da' yr ysgol.</p> | <p>Disgwyliadau clir ac uchel yn cael eu cyfleu i benaethiaid ac arweinwyr o safbwynt yr adborth a roddir ar waith dysgwyr.</p> |
| Codi a chyfleu disgwyliadau | <p>Arweinyddion System GwE yn monitro targedau ysgolion yn y prif-ddangosyddion. Targedau ar gyfer y TL2+ yn uchelgeisiol. Fodd bynnag, mae angen i Arweinwyr System, Llywodraethwyr ac arweinwyr ysgolion beidio â thanseilio ymdrechion pynciau eraill. Mae ysgolion yn hysbysu rhieni o dargedau dysgwyr unigol ac yn manylu ar y gefnogaeth/ymyrraeth sydd ar gael. Ysgolion wedi datblygu cwricwlwm eang a pherthnasol yn CA4. T1 yr AAL wedi cynyddu.</p> | |
| Pegynnu o ran ansawdd | <p>Gwaith i'w wneud – sylw yn Ymweliad 1.</p> | |
| Rôl yr Awdurdod | <p>Swyddog Prosiect wedi ymweld â'r ysgolion uwchradd ac wedi cynnal awdit. O'r wybodaeth yma, adroddiadau GwE ac adroddiadau ESTYN mae arferion da wedi'u hadnabod. Trefn glir ar gyfer cefnogi a rhannu arfer da wedi'i sefydlu.</p> | <p>Ysgolion wedi deall pwrpas y prosiect ac wedi cael cyfle i gyfrannu at gyfeiriad y gwaith. O ganlyniad, yr ysgolion yn gefnogol i fwriadau'r prosiect. Y drefn o rannu arferion da rhwng ysgolion wedi cychwyn.</p> |
| | <p>Eitem ar ansawdd addysg, yn cynnwys rhannu arfer da, ar agenda pob cyfarfod o'r penaethiaid uwchradd.</p> | <p>Natur cyfarfodydd y penaethiaid yn fwy datblygol a'r penaethiaid yn elwa o glywed am arferion da ysgolion ei gilydd.</p> |
| | <p>Egwyddorion cydweithio wedi'u cytuno gan y penaethiaid uwchradd. Diwrnod datblygiad proffesiynol wedi ei drefnu er mwyn hyrwyddo cydweithio. (Hydref 24)</p> | <p>Cyfle i staff ysgolion ar bob lefel i ddod at ei gilydd, datblygu'n broffesiynol a chydweithio er mwyn codi safonau ar draws y Sir.</p> |
| Rôl Llywodraethwyr | <p>Arweiniad/hyfforddiant a chefnogaeth o ansawdd ar gael i aelodau Cyrff Llywodraethu weithredu'n fwy effeithiol fel cyfeillion beirniadol ac i ddwyn yr</p> | <p>Y Llywodraethwyr a fynychodd y sesiynau yn fwy ymwybodol o'u rôl ac yn gweithredu'n fwy effeithiol</p> |

| | | |
|-------------------------------------|---|---|
| | <p>ysgol i gyfri am ei pherfformiad ee sylw i ddadansoddi data a defnyddio adroddiadau monitro yr Awdurdod/GwE i herio perfformiad yr ysgol [cyfuniad o sesiynau torfol dalgylchol + sesiynau penodol yn yr ysgolion targed]</p> | |
| | GwE wedi cynnal hyfforddiant i Aelodau Etholedig er mwyn cefnogi a galluogi llywodraethwyr i gyflawni eu rôl “cyfaill beirniadol” yn effeithiol | |
| | Pennaeth Ysgol Dyffryn Ogwen wedi rhannu arfer da o ran gwaith Corff Llywodraethu yn sesiwn hyfforddiant aelodau etholedig.(Cyflwynir y sesiwn hon maes o law i dimau rheoli) | |
| Llais Disgyblion | <p>Wrth ymweld â’r ysgolion cafwyd trafodaeth am y Cyngor Ysgol.Mae gan bob ysgol uwchradd Gyngor Ysgol. Ceir arferion da iawn mewn ambell ysgol.</p> | Ymwybyddiaeth ymhlith mwyafrif yr ysgolion fod hwn yn faes sydd angen ei ddatblygu ymhellach. |
| | Rhodddwyd adborth i benaethiaid am y dull a ddefnyddir mewn un ysgol i sicrhau cyfranogiad pob dysgwr. | Penaethiaid yn ymwybodol o’r angen i gynnwys pob dysgwr ym mywyd yr ysgol. |
| Cefnogaeth i ddysgwyr bregus | <p>Rhodddwyd arweiniad i benaethiaid cynradd ac uwchradd ar y strategaethau llwyddiannus, canfyddiadau ymchwil Ymddiriedolaeth Sutton ac arweiniad ar y gwariant mwyaf effeithiol o’r Grant Amddifadedd. Disgyblion (GAD).</p> | Defnydd mwy effeithiol o’r GAD gan ysgolion i gefnogi dysgwyr bregus. |
| | Rhodddwyd adborth i benaethiaid am arferion da ysgolion Uwchradd yn y De sydd â chanran uchel o ddysgwyr Prydau Ysgol am Ddim ac sydd yn perfformio yn y chwarteli uchaf | Y penaethiaid yn ymwybodol o strategaethau llwyddiannus y gellid eu defnyddio i godi safonau. Codi disgwyliadau am berfformiad dysgwyr PYD. |
| Pontio cynradd/uwchradd | <p>Gwnaed cyflwyniad i benaethiaid cynradd er mwyn codi ymwybyddiaeth o’r prosiect Hyrwyddo Ansawdd. Pwysleisiwyd yr angen i gydweithio ar draws y ddwy sector. Casglwyd gwybodaeth gan yr ysgolion uwchradd am eu gwaith pontio. Mae’r patrwm ar draws y Sir yn amrywio.</p> | Codi ymwybyddiaeth o’r angen am ddatblygiadau pellach yn y maes. |